

Bibliotekaren

NR. 1 / 1996 - 4. ÅRGANG

BF er i gang med egen kursvirksomhet

FEBRUAR

Velkommen til ny årgang med Bibliotekaren! Utseendet er litt forandret siden i fjor. Vi kommer nå ut hver måned. Dermed kan du holde deg bedre orientert som BF-medlem. Og du har muligheter for å føre debatt litt kjappere enn før. Dessuten er vi mer attraktive som annonseorgan for bibliotekarstillinger.

1996 blir et spennende år. AFs lønnspolitiske offensiv er allerede gått av stabelen. Forpostfektingene foran vårens tariffoppgjør er i gang. Fjorårets streik viste at medlemsgruppene i AF føler et fellesskap når det gjelder forholdet mellom lønn og studielån. BF fant seg umiddelbart til rette i dette fellesskapet. Ja, streiken var et klart bevis på at argumentene for å gå inn i AF var riktige.

Men vi er ferske i AF. Skolering av tillitsvalgte er derfor viktig. Det første grunnkurset ble arrangert i desember. Interessen var overveldende. BF fikk 60 påmeldinger til 30 kurs-plasser!

På kurset ble avtaleverket gjennomgått, før **forhandlingsleder Elly Frogner (bildet til venstre)** foreleste om forhandlingsteknikk. Deltakerne fulgte opp med gruppearbeid og rollespill. Innlevelsen var stor. Vår egen faglige sekretær **Sølvi Kristiansen skriver på side 4** at hun ikke har vært klar over hvor mange rådmenn og forhandlingsjefer som finnes skjult i BFs rekker!

Med den store kurs-interessen BF-tillitsvalgte viste i fjor, avholdes det nytt kurs allerede 1.-2. februar. Men forbundsstyret har foreløpig ikke lagt planer for flere grunnkurs. Det bør styret kanskje gjøre?

Tidsskriftet:

"Bibliotekaren" utgis av Bibliotekarforbundet.

ISSN 0804-4147

Trykk: Falch Hurtigtrykk A/S

Redaksjon:

Erling Bergan (redaktør)
Anja Angelskår Mjelde
Eva K. Nergård

Redaksjonens adresse:

Runnen 4, 6800 Førde
Tlf.(jobb): 57 72 25 19
Fax: 57 72 25 01
Tlf.(priv.) 57 82 24 09
E-post: ebe@ahf.hisf.no

Levering av stoff:

Artikler og annet stoff sendes redaksjonen innen deadline, som e-post eller med vanlig post vedlagt diskett. Vi kan også ta imot fax eller vanlig post uten diskett.

Abonnement:

Abonnement på «Bibliotekaren» i 1996 koster kr.195,-. Beløpet betales inn til vår postgirokonto. Merk talongen «Abonnement 96».

Annonser:

1/1 side kr.1.800,-
1/2 side kr. 900,-

Stillingsannonser:

Helside kr. 900,-
Halvside kr. 450,-
Kvartside kr. 300,-

Utgivelsesplan:

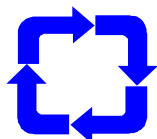
Nummer:	Deadline:	I postkassa:
1 - 1996	17.januar	6.februar
2 - 1996	14.februar	5.mars
3 - 1996	13.mars	2.april
4 - 1996	17.april	7.mai
5 - 1996	29.mai	18.juni
6 - 1996	3.juli	23.juli
7 - 1996	21.august	10.september
8 - 1996	18.september	8.oktober
9 - 1996	16.oktober	5.november
10-1996	13.november	3.desember

Av innholdet i dette nummeret:

Kurs for tillitsvalgte s. 4

(Sølvi Kristiansen): Skolering av tillitsvalgte er en av de tingene BF har valgt å satse på i startfasen. Det første kurset skulle egentlig arrangeres i juni 95, men da fikk vi som kjent en streik slik at det ble utsatt. Men 11. og 12. desember var det klart for kurs i Lakkegata 21...

Virksomhetsplan for BF i Trøndelag.... s. 5

Styret vedtok i styremøte 21.11. følgende virksomhetsplan fram til årsmøte våren 1997: Faglig-politisk arbeid: Styret skal innen utgangen av november 1995 har orientert alle medlemmer om framgangsmåten ved valg til kommunale arbeidsmiljøutvalg m.v. ...

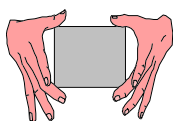
Bireh Public Library..... s. 6

Folkebiblioteket i El Bireh har en dyktig biblioteksjef, en interessert og klok styreleder, gode lokaler, gode planer, interesserte brukere og en viss tradisjon. Men med 15 år totalt fraværende i hyllene og uten en eneste håndfast shekel eller dinar å kjøpe bøker for, ennå, er det ikke tvil om hva dette biblioteket trenger: penger til å kjøpe bøker og tidsskrifter. Så enkelt. Så vanskelig... (Første del i en artikkelserie om palestinske bibliotek.)

WEB-en utfordrer oss!..... s. 8

Når Library of Congress starter innscanning av sine millioner av bøker og gjør disse tilgjengelige i fulltekst på Internett, hva skal vi bibliotekarer gjøre da? Hvordan skal vi møte den utfordringen som WorldWideWeb er for oss bibliotekarer? Spør hovedbibliotekar Sigbjørn Hernes.

Vedtekter for Bibliotekarforbundet..... s. 9

Forskerforbundet i ny drakt?..... s.12

Forskerforbundet har medlemmer innen en rekke yrkesgrupper. Forbundet har i dag ca.10.000 medlemmer og består av 44 arbeidsplassforeninger og 14 landsomfattende profesjonsforeninger. De to foreningstypene bygger på ulike organisasjonsprinsipp, og dette har gjort det nødvendig for forbundet å se på endringer i måten organisasjonen er bygd opp på. Et organisasjonsutvalg leverte i fjor høst sin innstilling, og den er nå ute til høring.

Bibliotekar eller Kybertekar? s.13

Her i USA har debatten om navn tatt en ny vending, skriver Thomas Brevik i sitt første "Amerika-brev" til Bibliotekarens lesere. - Tidligere har bibliotekarer diskutert om bibliotekets brukere skulle kalles kunder, klienter eller brukere. Så kom debatten om bruken av referansebegrepet. Det siste skudd på navnedebattret er debatten om bruken av Cybrarian, eller Kybertekar som vi ville si hjemme i Norge..

leder'n

RANDI RØNNINGEN, FORBUNDSLEDER

Vi er godt inn i 1996 og BF kan oppsummere sitt første år som ordinært forbund. 1995 var et begivenhetsrikt år, sett fra lederplass. Året inneholdt mange opplevelser av typen «første gang». Vi utformet lønnskrav, vi hadde medlemmer i streik, vi deltok i ulike AF-sammenhenger, vi stiftet lokallag og vi avholdt landsmøte. Alt dette for første gang i BFs historie.

Det som kanskje var mest spennende for ett år siden var om bibliotekarene i Norge ville slutte opp om det nye forbundet. Ukene etter at alle prosjektmedlemmene fikk tilsendt spørsmål om å bekrefte fortsatt medlemskap i BF var spennende. Heldigvis kunne vi relativt tidlig på våren slå fast at bibliotekarer ikke er så redde for endringer som det noen ganger blir hevdet. Ikke bare fikk vi bekræftelser på medlemskap fra prosjektmedlemmene, vi fikk også mange helt nye medlemmer. Forbundsstyret satte et mål på 500 medlemmer i løpet av 1995. Ved årsskiftet hadde BF 618 medlemmer, et resultat vi absolutt må si oss fornøyd med. Jeg ønsker herved å takke alle dere som tok sjansen og meldte dere inn i et forbund uten historie.

Jeg mener altså at vi har klart oss gjennom vårt første år. Men selv om vi nå kan si «forrige gang» om ulike saker, er det mer enn nok å gripe fatt i. Nå må vi rette blikket framover. På siste styremøte i fjor hadde forbundsstyret en gjennomgang av arbeidsplanen som ble vedtatt på landsmøtet. Planen har tre hovedpunkter: lønns- og arbeidsforhold, organisasjon og fag- og utdanningspolitikk. Hovedtyngden av arbeidet for et fagforbund må ligge på lønns- og arbeidsforhold, det er disse sakene som

legitimerer vår eksistens. Men også i denne perioden må vi bruke forholdsvis mye ressurser på organisasjonen. Det råder usikkerhet om hvordan lokallagene skal fungere, BFs tillitsvalgte trenger skoling, vi har fortsatt et stort rekrutteringspotensiale og sekretariatet skal utbygges og videreutvikles. I den fasen BF nå er kan det tredje punktet på arbeidsplanen, fag- og utdanningspolitikk, bli skadelidende. Vi har knappe ressurser til rådighet og mange oppgaver, vi må altså prioritere hardt hva vi skal arbeide med.

Lønnsarbeid er vi nødt til å prioriterer og skal vi nå våre mål må vi ha en sterk organisasjon. Men dette betyr ikke at bibliotekspolitikk ikke er viktig. Ett av mine sterkeste argumenter for å samle alle bibliotekarer i en fagforening og dermed utnytte ressursene best mulig, er nettopp at det er umulig å skille lønsspørsmål fra bibliotekspolitikk. Skal vi få gjennomslag for våre lønnskrav er det nødvendig å synliggjøre bibliotekene og den kompetanse bibliotekarene innehar, en kompetanse som vil være av stor viktighet for den videre utviklingen av samfunnet vårt.

Som fagforening er vi derfor nødt til å se ut over bibliotekarenes lønn, vi må ta for oss alle utfordringene til den bransjen vi jobber for. Dersom BF etter hvert ikke klarer å jobbe med annet enn lønnsaker, mener jeg vi ikke har lyktes i å nå våre mål. Vår oppgave skal ikke bare være å kommentere den pågående debatten, men å sette biblioteksfaglige saker på dagsordenen. Kun på den måten kan vi bli en fullverdig fagforening for bibliotekarer.

" ... umulig å skille lønsspørsmål fra bibliotekspolitikk ."

Forbundsstyret i Bibliotekarforbundet:

Randi Rønningen (leder)
Menighetsfakultetets bibliotek
Boks 5144 Majorstua
0302 Oslo
Tlf.job: 22 59 05 22
Fax: 22 59 05 30
Tlf.priv.: 22 19 56 41

Turid Holtermann (nestleder)
Trondheim folkebibliotek
Peter Egges plass 1
7005 Trondheim
Tlf.job: 72 54 75 00
Fax: 72 54 75 10
Tlf.priv.: 73 91 11 59

Randi Alice Johnsen (styremedlem)
Kongsbakken videregående skole
Tromsø

Siri Kolle (AU-medlem)
Fredrikstad bibliotek
Avdeling Onsjø
Onsjø

Steinar Lakså (styremedlem)
Meråker folkebibliotek
Meråker

Kari Lifjell (styremedlem)
Deichmanske bibliotek
Lesesalen
Oslo

Ann-Mette Vibe (styremedlem)
Norges idrettshøgskoles bibliotek
Oslo

Eli Wilhelmsen (styremedlem)
Fylkesbiblioteket i Akershus
Kjeller

Anne Woje (styremedlem)
Kvinnerad folkebibliotek
Husnes

Sekretariat:

Sølvi Kristiansen, faglig sekretær
Adresse: Lakkegt.21, 0187 Oslo
Tlf.: 22 17 04 95
Faks: 22 17 04 96

SPALTELANGS

Ledige bibliotekjobber

Det Svenska Bibliotekarie-samfundet, SBS, har startet en elektronisk liste over ledige stillinger: BIBLJOB.

Alle, også de som ikke er medlemmer, kan melde seg på listen for å få oversikt over ledige jobber. For å melde seg på listen, sendes e-mail til: Listserv@listserv.umu.se, med følgende beskjed: Subscribe bibljob fornavn etternavn.

Den som vil annonsere, kan gjøre dette mot en liten avgift som dekker SBS' kostnader, og forventes også å meddele hvem som ble ansatt.

Onlinemøtet i London

Even Flood melder at hovedinntrykket fra Online-møtet i London i desember 1995, er at det er like før de kommersielle tjenestene for alvor bryter løs på Internet. Både forlag og faglige organisasjoner satser på tidsskrifter fulltekst på www. I løpet av året kan det forventes en eksplasjon av nye databaser og tjenester.

Her er URL til en tjeneste med generell forlagsinformasjon og pekere til over 600 forlag: Bookwire - <http://www.bookwire.com/>
 Og en tjeneste med bl.a. pekere til nyhetstjenester og aviser på nettet: Editor and Publisher - <http://www.mediainfo.com/>

Nordisk web-register

NNC har startet et nytt prosjekt kalt Nordic WebIndex med henblikk på å lage en ny søkbar database over www-sider i de nordiske land. Målet er å skape en tjeneste som kontinuerlig og automatisk finner og registrerer all www-informasjon i de

SPALTELANGS

Kurs for tillitsvalgte

Sølvi Kristiansen
Faglig sekretær i BF

Skolering av tillitsvalgte er en av de tingene BF har valgt å satse på i startfasen. Det første kurset skulle egentlig arrangeres i juni 95, men da fikk vi som kjent en streik slik at det ble utsatt. Men 11. og 12. desember var det klart for kurs i Lkkegata 21, der BF's sekretariat har sine lokaler. Interessen var overveldende, tatt i betraktning at det var like før jul, vi hadde mulighet for å ta opp 30 stykker på kurset, og 14 dager før kurset skulle gå av stabelen hadde vi fått 60 påmeldinger. Behovet for kurs er stort.

Det var 30 spente BFere som møtte opp for å bli skolert i avtaleverk og forhandlingsteknikk. Første dagen hadde Randi Rønningen en kort innledning om BF og erfaringer med lønnsforhandlinger så langt, før Odd Håker fra AF gjennomgikk avtaleverket. Det var helt tydelig at dette var noe kursdeltakerne hadde behov for å lære, en knapp dag er ikke nok på dette tunge stoffet, men mange spørsmål ble stilt, og en hel del situasjoner ble drøftet og vurdert etter avtaleverket.

Andre dagen var satt av til opplæring i forhandlingsteknikk, med forhandlings-

Elly Frogner foreleste i forhandlingsteknikk på BF's kurs for tillitsvalgte i desember. (Foto: SK)

sekretær Elly Frogner som foreleser. Først gikk hun gjennom et opplegg og beskrev de forskjellige fasene i en forhandlingsrunde, så ble deltakerne delt inn i grupper og skulle lage rollespill på henholdsvis arbeidstaker- og arbeidsgiversida. På slutten av dagen samlet vi oss, og to av gruppene

framførte resultatene. Vi var ikke klar over hvor mange rådmenn og forhandlingssjefer som finnes skjult i BF's rekker!

Etter at foreleserne var ferdige, hadde vi oppsummering og gjennomgang av kurset. Deltakerne vill gjerne lære mer og ha bedre tid på tillitsvalgstoffet, men kanskje like viktig var den sosiale kontakten og det å treffe andre i samme situasjon. Vi hadde tid til litt sosiale aktiviteter også. Mandag kveld var vel 20 stykker ute på felles middag, og praten gikk lett både om BF-saker og arbeidet som tillitsvalgt. Mange er sine egne tillitsvalgte, og da er det viktig at man får kurs i avtaleverket og vet litt om rettigheter og plikter, både som tillitsvalgt og som arbeidstaker.

Ettersom interessen var så stor, er allerede et nytt kurs planlagt, det skal være 1. og 2.

februar, og er allerede fulltegnet. Det er foreløpig ikke planlagt flere "grunnkurs" i 1996, men for oss er det i alle fall tydelig at de tillitsvalgte synes kurs er viktige, og vi vet at dette blir en av de viktige oppgavene framover i tida også!

Virksomhetsplan for Bibliotekarforbundet, Trøndelag

Innledning

Det er få regler om hvilke oppgaver og rolle lokallagene skal ha. Jfr vedtektene:

«lokallagene er forbundets lokale ledd, og arbeider etter forbundets vedtekter og vedtak» (§11.1)

Forbundets formål:

«... å arbeide for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, høy faglig standard i såvel utdanning som til utøvelse av faget, samt samarbeid og forståelse mellom yrkesgruppene i BDI-sektoren». (§1)

Styret vedtok i styremøte 21.11. følgende virksomhetsplan fram til årsmøte våren 1997.

Faglig-politisk arbeid

Styret skal innen utgangen av november 1995 har orientert alle medlemmer om framgangsmåten ved valg til kommunale arbeidsmiljøutvalg m.v.

Styret skal før 1.7.1996 ha tatt stilling til og gitt endelige anbefalinger for etablering av hovedtillitsvalgt for alle medlemmer i laget. Saken legges også fram på årsmøtet.

Vi vil i løpet av perioden sende minst 5 tillitsvalgte på egnede kurs, hvis de finnes.

Styret skal bistå til at minst tre av lagets medlemmer får fremmet individuelle krav i forbindelse med tariffoppgjøret 1996, såfremt det avsettes midler til lokale oppgjør.

Organisatorisk arbeid

Før årsmøtene skal alle potensielle medlemmer av laget være kontaktet og tilbudt

medlemskap. Styret fordeler arbeidet med vervingen seg imellom og til eventuelt andre medlemmer.

Styret skal kontakte andre AF-forbund på fylkesnivå for å avklare mulige former for samarbeide, særlig Fagbibliotekarforeningen.

Møter og annen virksomhet i laget bør normalt legges til Trondheim. Styret bør møtes hver 6-8 uke.

Styret vil delta i den løpende debatt i BF, især om lagenes rolle.

Styret skal 2-3 ganger årlig sende brev til alle medlemmene.

Bibliotekfaglig arbeid

Styret vil møte fylkesbibliotekene og NBFs avdelinger for å avklare egen rolle som arrangør av faglige kurs o.a. i forhold til tiltak fra disse. Bibliotekfaglige kurs i BF's regi er åpne for ikke-medlemmer.

Styret vil gjennomføre et «bøllekurs» i løpet av våren 1996, helst lagt sammen med årsmøtet. dersom dette ikke lar seg gjøre, vil vi likevel forsøke å finne et egnet kurs-tema til årsmøtet.

Styret vil forsøke å arrangere et kurs/faglig møte i annet halvår 1996, og vil innhente synspunkter på aktuelle tema for et slikt møte.

Styret vil undersøke behovet for ytterligere nettverksbygging for bibliotekarer i små og mellomstore bibliotek.

SPALTELANGS

nordiske landene. Mer informasjon, en prosjektbeskrivelse på svensk og en prøve-tjeneste, finnes på URL: <http://www.ub2.lu.se/NNC/projects/NWI/>

The Times

Fra 1. januar 1996 foreligger avisen on-line i fulltekst fra kl. 02.30 hver natt. Planen er også å lage et søkbart saksarkiv bakover i tid. Det er dessuten mulig å lage seg et knippe nøkkelord som kjøres hver gang man aksesserer avisen, og på den måten nærmest lage seg sin egen klippeservice.

URL: <http://www.the-times.co.uk/>

Årets gullmus

ComputerWorld Norge har gitt årets gullmus for beste norske webside til Torgrim Eggens "Hilal". Ikke bare publiseres boka på nettet, men den gir også en masse tilleggsinformasjon, ikke minst lenker til muslimsk kultur. Det brukes lyd og bilder i presentasjonen. Og ikke minst, presentasjonen gir leselyst!

Orden i Internet-kaos?

OCLC vil i løpet av året introdusere en database over Internet-ressurser hentet fra www-sider, diskusjonslister, nyhetsgrupper, bibliotek-kataloger, elektroniske tidsskrifter osv., kalt NetFirst. Denne vil kontinuerlig utvides og overvåkes med henblikk på at adressene skal være aktive og tilgjengelig, klassifisert og katalogisert - av profesjonelle redaktører (bibliotekarer?) Det vil bli pekk og-klikk tilgang til alle siterte kilder, og detaljert informasjon om hvert enkelt funn gjør at Internet-kildene dessuten kan evalueres uten at databasen forlates. NetFirst vil gjøre søking uten foregående surfing

SPALTELANGS

til en mulighet på Internet! Tilgjengelighet blir mulig både fra FirstSearch og EPIC.

Lærebøker

Lærebokforfatterne Bjarne Hovland og Harald Båsland hevder at dagens læreboksystem vil være ubrukkelig i framtidens skole. Kunnskapsmengden øker, prosjektarbeid skal bli den viktigste arbeidsformen - dvs. at det blir umulig å samle den nødvendige kunnskapen i en tradisjonell lærebok. Et lite fagbibliotek vil bli nødvendig i hvert klasserom, og fagbøkene innen hvert emne vil bli så kostbare å lage at et samarbeid mellom forlagene vil være løsningen. KUF og Kulturdepartementet bør også på banen med midler til faktabokutvikling.

KUF er imidlertid ikke innstilt på dette, og henviser til departementets fiasko i forbindelse med utvikling av dataprogram for skolen. Stortinget har nærmest nektet KUF videre befatning med læremiddelproduksjon, og henvist til at dette er et anliggende for forlagene.

Universitetsforlaget betegner Hovlands og Båslands tanke som interessant, men derfra til å gi avkall på konkurransen forlagene imellom, er en lang vei - selv om den kanskje ikke tjener verken skolen eller samfunnet for øvrig.

EU Innovasjon

IEUs databaser ligger tema og problemstillinger fra Eus mange tusen forsknings- og utviklingsprosjekter samlet. Det nye senteret for spredning og utnytting av forskningsresultater, EU Innovasjon, skal gjøre det lettere for industrien å utnytte resultatene av disse prosjektene. Fem årsverk skal brukes på å hjelpe norske bedrifter med målrettede søk

SPALTELANGS

Bireh Public Library - et lite folkebibliotek

Folkebiblioteket i El Bireh har en dyktig biblioteksjef, en interessert og klok styreleder, gode lokaler, gode planer, interesserte brukere og en viss tradisjon. Men med 15 år totalt fraværende i hyllene og uten en eneste håndfast shekel eller dinar å kjøpe bøker for, ennå, er det ikke tvil om hva dette biblioteket trenger: penger til å kjøpe bøker og tidsskrifter. Så enkelt. Så vanskelig.

Jeg kjente ham fra før. Salim El-Bast hadde vært biblioteksjef på det prestisjefylte Arab Studies Society i Jerusalem. Jeg ble vist rundt av ham der for noen år siden. Han hadde pendlet til jobben fra Ramallah, 20 minutter utenfor Jerusalem. Men "etter freden" hadde han mistet tillatelsen til å foreta denne reisen daglig, og måtte finne arbeid nærmere hjemstedet.

El Bireh er en liten by tett inntil Ramallah. Nå hadde jeg fått vite at det var der han var blitt biblioteksjef. Vi måtte spørre ganske mange mennesker i Bireh før vi omsider fant bygningen med Public Library skrevet med store bokstaver på fasaden og et palestinsk flagg vaiende på toppen. Vi ante noe stort innenfor.

Palestinske bibliotek

Redaksjonen i Bibliotekaren har vært på studietur i Palestina. Anja Angelskår Mjelde og Erling Bergan reiste på kryss og tvers på Vestbredden og i Gaza i de spennende desember-dagene i fjor, da by etter by skiftet fra å være israelsk-okkupert til å bli underlagt det nye palestinske selvstyret. Vi besøkte folkebibliotek, universitetsbibliotek og mindre fagbibliotek, for å ta det palestinske "bibliotekvesenet" på pulsen.

I en serie artikler vil vi bringe våre inntrykk videre til leserne av "Bibliotekaren". Dere vil møte store veldrevne bibliotek og små "utsultede" bibliotek, bibliotek finansiert av paven i Roma og bibliotek med separat åpningstid for menn og kvinner, i tråd med en strengere tolkning av islamsk moral. Fra Nablus i nord, via Ramallah, Bireh, Bethlehem, og til Gaza i sør, har vi sett et mangfold som artikkelserien vil vise dere. Følg med!

Men vi ble dessverre skuffet. Biblioteket lå i annen etasje og var forsåvidt ikke så lite. Men boksamlingen så ikke ut til å være særlig aktuell. Våre bange anelser ble bekreftet av Salim El-Bast. Her var det ikke kjøpt inn en bok på 15 år. Vi fant ikke en eneste tittel fra 80- eller 90-tallet! Når Salim samtidig kan fortelle om 300 registreerte lånere, skjønner vi at hungeren etter lesestoff, jakten på kunnskap, er en god del større en tilbudet. Og dette selv om lånerne faktisk måtte betale litt for å bli registrert som lånere.

Biblioteket ble opprettet av byrådet i 1966. Det blir ledet av et Board of Trustees, og vi traff også lederen av dette. Han var lege, med daglig virke i en flyktninge-

på Vestbredden

leir i Bireh. Han var ansatt av UNRWA, FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger. Vi fikk vite at det var klare ønsker om å løfte biblioteket opp på et bedre nivå, men at finansieringen var hovedproblemet. Ingen kunne si om overgangen til palestinsk sivil myndighet, etter 28 år med israelsk okkupasjon, ville medføre forbedring for biblioteket. Men de håpet.

Det nåværende Board of Trustees ble oppnevnt sommeren 1995. Det viktigste målet for dem er å etablere et moderne barnebibliotek og oppgradere folkebiblioteket. Vi fikk se lokalene for barnebiblioteket, lett tilgjengelig i første etasje, med god plass og hyller på plass. Men uten en eneste bok!

El Bireh er altså en mindre by midt på Vestbredden, lett tilgjengelig for utlendinger. Kanskje det er et norsk bibliotek som ønsker å knytte kontakt? Bli vennskaps-

“Vi måtte spørre ganske mange mennesker i Bireh før vi omsider fant bygningen med Public Library skrevet med store bokstaver på fasaden og et palestinsk flagg vaiende på toppen. Vi ante noe stort innenfor.” (foto: ebe)

bibliotek? Donere aktuelle bøker? Bevilge penger? Førre kollegial korrespondanse med en dyktig palestinsk folkebibliotekar? Ha en innfallspport til et besøk i det nye Palestina?

SPALTELANGS

i Eus databaser. Hjelpen er gratis for bedriftene.

EU Innovasjon er ett av 52 tilsvarende sentra som EU-kommisjonen har opprettet i EØS-området. I Norge støttes det av Forskningsrådet og ledes fra SINTEF Virksomhetsutvikling i Trondheim.

Bibliotekene - for viktige til å bli overlatt til bibliotekarene?

Morgenbladet presenterer en artikkel som bør være av interesse, på URL:

<http://www.oslonett.no/mb/utg/9603/aktuelt/18.html>.

Igen er det informasjonsteknologien og dens muligheter/utfordringer som er utgangspunktet: Påvirker vi i bibliotekene utviklingen, eller lar vi oss overkjøre av den? Skal folkebibliotekene fylle informasjons- eller opplysningsrollen? Vil betalingstjenester undergrave folkebibliotekidealet (opplysnings-tanken/gratisprinsippet)? Hvilken rolle skal bibliotekarene inneha i det moderne biblioteket?

Det eksisterer en usikkerhet om bibliotekenes funksjon, og samtidig kommer det kritikk fra grupper som tenker mer markedsorientert. Det hevdes at systemet som eksisterer idag, er bedre tilpasset bibliotekarene enn kundene - et såkalt Aleksandriasyndrom. Kundernes krav til tilgjengelighet, form og fleksibilitet er ikke tilfredsstillt. På den annen side, ved å legge opp bibliotekets virksomhet til helt å fylle markedets behov, går biblioteket inn i en rolle som like godt kan fylles av private. Spørsmålet er også om betaling for en tjeneste vil føre til økt kvalitet på tjenesten, eller om markedsstyring helt vil overta. Hvorvidt bibliotekaren skal drive

SPALTELANGS

kvalitetsvurdering, er også et bibliotekspolitisk spørsmål.

Det rettes kritikk mot bibliotekarutdannelsen - den er for praktisk og mangler teoretisk helhetssyn på eget felt. Bibliotekarene sies å være for rigide, og mange betrakter de nye mediene som garnityr. Det vil bli store ulikheter i bibliotekarenes kompetanse, og utdannelsesskillet fag-/folkebibliotekarer vil antagelig viskes ut som følge av utviklingen innen IT.

Her er gamle og nye problemstillinger, og mye hardt skyts rettes mot bibliotekene/bibliotekarene. Les artikkelen - den er et godt utgangspunkt for videre debatt!

Hovedoppgave om lønna vår

To bibliotekarstudenter ved Høgskolen i Oslo har satt seg fore å finne ut mer om lønnsforholdene til bibliotekarer. I midten av januar sendte Unni Sagstad og Anette Glestad ut spørreskjema til et utvalg medlemmer i BF og i FBF. Til sammen 150 bibliotekarer blir spurt om utdanning, yrkeserfaring og arbeidsvilkår nå. Til slutt blir de spurt om de hadde mulighet til å påvirke lønna ved ansettelse, og om de har kunnet påvirke lønnsutviklingen i den tid de har vært ansatt. Lønnsutviklingen mens de har vært ansatt blir de også bedt om å gjøre rede for.

De to studentene håper å få en spennende oppgave ut av dette. I følgeskrivet til spørreskjemaet skriver de: "Lønn er jo et tema som opptar de fleste arbeidstakere, og diskusjonen om underbetalte bibliotekarer og forskjellen mellom fag- og folkebibliotekarlønn, har pågått i lengre tid. Vi mener det var verdt et forsøk å sette søkelys på denne saken, og prøve å undersøke hvordan det "ligger an" på dette området."

SPALTELANGS

WEB-en utfordrer oss!

Når Library of Congress starter innscanning av sine millioner av bøker og gjør disse tilgjengelige i fulltekst på Internett, hva skal vi bibliotekarer gjøre da? Hvordan skal vi møte den utfordringen som WorldWideWeb er for oss bibliotekarer?

Det er Sigbjørn Hernes som stiller spørsmålet, som absolutt ikke er ment som noe retorisk spørsmål. Sigbjørn er hovedbibliotekar på Høgskolen i Lillehammer. Gjennom mange år har han vært levende opp tatt av den informasjonsteknologiske utviklingen og hvordan denne påvirker bibliotekararbeidet.

- For oss som arbeider i høgskolene kan jeg ihvertfall se to retninger vi kan bevege oss i: Vi kan involvere oss mer i den pedagogiske virksomheten. Og vi kan tilrettelegge på Internett tekster og informasjon produsert i egen institusjon.

- Hva mener du med det siste?

- Vi kan bli forlag! Rapporter, avhandlinger, bokmanus, faglige artikler, o.l. som våre forskere og lærere produserer, dette kan vi sørge for kommer til biblioteket først. Så legger vi det ut på Internett, søkbart og i fulltekst.

- Har du gjort noe slikt på Høgskolen i Lillehammer ennå?

- I første omgang har vi lagt ut 25 diplomoppgaver innen reiselivsfaget i fulltekst. Men vi diskuterer å gjøre dette i større målestokk.

- Er det naturlig for bibliotek å ta på seg slike oppgaver?

- Ja, hvorfor ikke? For det første vil det synliggjøre biblioteket. For det andre vil det redusere fjernlån av det stoffet som få andre bibliotek har. Mindre fjernlån frigjør

ressurser. Vi har regnet på at tre fjernlån i gjennomsnitt koster like mye som å legge en fulltekst ut på Internett.

- Men hvordan i all verden skal vi andre bibliotekarer finne dine fulltekst-dokumenter når vi har bruk for dem? Hvordan koble fulltekstene til et gjenfinningsapparat?

- Med Internett-adressen til fullteksten liggende på en tag i BIBSYS-referansen til dokumentet, vil gjenfinningen fungere. Det er viktig at vi skiller de vitenskapelige tekstene på nettet fra det som ikke er vitenskapelig interessant. Bibliotekarene har en rolle å fylle med å sikre det vitenskapelige referansesystemet.

- Er det ikke rettighetsproblemer i dette?

- Opphavsrett er selvfølgelig et problemområde. Det kan melde seg en frykt for at fulltekst på nettet ødelegger salg av den samme teksten i bokform. Men det har vist seg helt motsatte tendenser. Da den kjente databok-forfatteren Odd de Presno la et av sine bokmanus ut på nettet, solgte han mer av denne boka enn noen annen han har skrevet! Dette kan tyde på at det er mer markedsføring enn konkurranse i parallellutgaver på nettet og i bokform.

Sier Sigbjørn Hernes til slutt. Han er forøvrig å treffe som innleder på et seminar under bibliotekmøtet i Lillehammer. Sammen med bibliotekaren bak ODIN-prosjektet, Jan Bruusgaard, skal han innlede nettopp om "Biblioteket som informasjonsleverandør på Internett".

Vedtekter for Bibliotekarforbundet

Vedtatt på landsmøtet 29. september 1995

§ 1 FORMÅL

Bibliotekarforbundet (BF) er et landsomfattende fagforbund, med formål å arbeide for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, høy faglig standard i såvel utdanning til som utøvelse av faget, samt samarbeid og forståelse mellom yrkesgruppene i bibliotek-, dokumentasjons- og informasjonsektoren.

§ 2 MEDLEMSKAP

2.1

For å bli medlem må en ha godkjent bibliotekareksamen.

2.2

Bibliotekarstudenter ved Høgskolen i Oslo kan opptas som studentmedlemmer i forbundet.

2.3

Innmelding skal gjøres skriftlig til forbundet sentralt.

2.4

Tvilstilfelle om medlemskap avgjøres av forbundsstyret.

§ 3 UTMELDING

3.1

Utmelding skal gjøres skriftlig til forbundet sentralt.

3.2

Medlemskapet opphører ved utgangen av måneden etter at utmelding er mottatt i forbundet.

3.3

Utmelding kan ikke skje i perioder der forbundet har varslet konflikt eller er i konflikt.

§ 4 UTELUKKING

4.1

Et medlem som handler i strid med forbundets vedtekter, eller på annen måte har handlet til alvorlig skade for forbundet, kan suspenderes i inntil 2 år eller ekskluderes.

4.2

Forbundsstyret fatter vedtak om suspensjon. Det kreves 2/3 flertall.

4.3

Landsmøtet fatter vedtak om eksklusjon. Det kreves 2/3 flertall.

4.4

Vedtatt om suspensjon eller eksklusjon kan bare fattes etter at vedkommende skriftlig er gjort kjent med saken og har fått anledning til å uttale seg.

4.5

Den suspenderte har anledning til å anke avgjørelsen til landsmøtet. Suspensjonen står ved lag til landsmøtet har behandlet saken. Landsmøtet avgjør saken med simpelt flertall.

4.6

Et medlem som er ekskludert kan gjenopptas som medlem etter vedtak av landsmøtet. Det kreves simpelt flertall.

4.7

Et medlem som skylder kontingent for mer enn 6 måneder strykes.

§ 5 KONTINGENT

5.1

Landsmøtet fastsetter kontingenten til forbundet.

5.2

Forbundsstyret kan skrive ut ekstraordinær kontingent i forbindelse med arbeidskonflikt.

§ 6 RETTIGHETER OG PLIKTER

6.1

Alle medlemmer har rett til å fremme saker for forbundets organer og til å delta på medlemsmøter i sitt lokallag.

6.2

Det er ethvert medlems plikt å rette seg etter vedtekter og vedtak fattet av vedtektsfestede organer i forbundet.

6.3

Medlemmene skal melde navne- og adresseforandring og endrede ansettelsesforhold til forbundet sentralt innen 1 måned etter at endringen skjedde.

§ 7 LANDSMØTET

7.1

Landsmøtet er forbundets høyeste organ. Ordinært landsmøte avholdes hvert 2. år.

7.2

Landsmøtet sammenkalles av forbundsstyret. Sted og tidspunkt for ordinært landsmøte gjøres kjent med ett års varsel. Innkalling og sakspapirer sendes ut senest 4 uker før landsmøtet.

7.3

Saker som ønskes behandlet av landsmøtet skal være levert forbundsstyret senest 8 uker før landsmøtet. Landsmøtet kan med 3/4 flertall vedta å behandle saker mottatt mindre enn 8 uker før landsmøtet.

7.4

Landsmøtet består av delegater, valgt blant medlemmene i hvert lokallag. Lokallagets leder bør være en av delegatene. Antall

delegater fra hvert lokallag står i forhold til antall medlemmer pr. 1.januar i møte-året, etter følgende skala:

->	29 medlemmer	2 delegater
30 - 69	«	3 «
70 - 109	«	4 «
110 ->	«	5 «

Bare de valgte delegatene har stemmerett.

7.5

Landsmøtet avgjør i hvilke saker inviterte medlemmer og gjester skal ha tale- og evt. også forslagsrett.

7.6

Landsmøtet skal behandle følgende saker:

- Forbundsstyrets beretning for landsmøteperioden.
- Regnskap og revisjonsberetninger siden forrige landsmøte.
- Kontrollkomitéens rapport.
- Kontingent for kommende landsmøteperiode.
- Inndeling i lokallag for kommende landsmøteperiode.
- Innkomne saker.
- Prinsippprogram og arbeidsprogram.
- Budsjett.
- Endringer i vedtektene.
- Valg:
 - Leder i forbundet.
 - Nestleder i forbundet.
 - 7 medlemmer til forbundsstyret.
 - 5 varamedlemmer (i nummerert rekkefølge) til forbundsstyret.
 - Leder og 2 medlemmer til valgkomité.
 - 1 varamedlem til valgkomité.
 - Leder og 2 medlemmer til kontrollkomité.
 - 1 varamedlem til kontrollkomité.

7.7

Når forbundsstyret finner at særlig viktige saker gjør det nødvendig, når minst 1/4 av medlemmene krever det, eller når minst halvparten av lokallagene krever det skal forbundsstyret sammenkalle til ekstraordinært landsmøte med minst 10 dagers skriftlig varsel. Slikt landsmøte skal bare behandle de sakene som var årsaken til at det ble sammenkalt.

§ 8 FORBUNDSSTYRET

8.1

Forbundsstyret er forbundets høyeste organ mellom landsmøtene.

8.2

Forbundsstyret består av leder, nestleder og 7 styremedlemmer, Ved forfall trer varamedlemmene inn i forbundsstyret i den rekkefølgen de ble valgt.

8.3

Forbundsstyret er vedtaksført når minst 5 medlemmer er tilstede, hvorav leder eller nestleder er den ene. Vedtak blir gjort med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

8.4

Forbundsstyret skal lede forbundet i samsvarende med vedtekter og gjeldende vedtak. Forbundsstyret er ansvarlig for forbundets økonomiske drift. Forbundsstyret har arbeidsgiveransvar for ansatte og lønnede tillitsvalgte.

8.5

Forbundsstyret nedsetter et arbeidsutvalg bestående av leder, nestleder og ett styremedlem med varamedlem. Forbundets leder og nestleder skal være arbeidsutvalgets leder og nestleder. Arbeidsutvalget er vedtaksført bare når det er fulltallig. Forbundsstyret kan delegere myndighet til arbeidsutvalget.

8.6

Forbundsstyret har plikt til å informere medlemmene om sin virksomhet.

8.7

Forbundsstyret vedtar oppretting og nedleggning av utvalg, godkjenner retningslinjer for disse, og peker ut representanter til utvalgene.

8.8

Forbundsstyret utpeker forbundets representanter til andre organ.

8.9

Forbundsstyret vedtar krav og prioriteringer til sentrale lønnsforhandlinger, etter

drøfting i organisasjonen. Forbundsstyret har myndighet til å godta/forkaste forhandlingsresultat, og vurderer behovet for uravstemning.

§ 9 KONTROLLKOMITÉ

9.1

Kontrollkomitéen har til oppgave å vurdere forbundets løpende virksomhet i forhold til vedtekter og gjeldende vedtak.

9.2

Kontrollkomitéen består av leder og 2 medlemmer, med 1 varamedlem.

9.3

Kontrollkomitéen skal holdes løpende orientert om virksomheten i forbundet. Alle vedtektsfestede organ i forbundet plikter fortløpende å sende informasjon om sin virksomhet og referat fra sine møter til komitéen.

9.4

Kontrollkomitéen kan rette henvendelser til organ i forbundet når den finner det nødvendig. Kontrollkomitéen har ingen rett til å gripe inn i avgjørelsesprosesser i forbundet.

9.5

Kontrollkomitéen skal utarbeide skriftlig rapport for hvert kalenderår. Rapportene skal gjøres kjent for medlemmene, og legges fram for landsmøtet. Kontrollkomiteen skal være representert på landsmøtet.

§ 10 VALGKOMITÉ

10.1

Valgkomitéen skal fremme forslag på kandidater til verv som står på valg på landsmøtet. Forslag på kandidater til ny valgkomité fremmes av forbundsstyret.

10.2

Valgkomitéen består av leder og 2 medlemmer, med 1 varamedlem.

10.3

Valgkomitéen er representert på landsmøtet for å legge fram forslag til valg.

§ 11 LOKALLAG

11.1

Lokallagene er forbundets lokale ledd, og arbeider etter forbundets vedtekter og vedtak.

11.2

Landsmøtet oppretter og nedlegger lokallag, og fastsetter lokallagenes utstrekning.

11.3

Lokallagene avgrenses etter arbeidsplass, geografisk område eller på annen måte. Yrkesaktive medlemmer hører til i det lokallag som dekker arbeidsplassen. Ikke-yrkesaktive hører til i det lokallag som dekker stedet der de bor. Lokallagene skal omfatte alle forbundets medlemmer. Ved tvil avgjør forbundsstyret hvilket lokallag et medlem skal tilhøre.

11.4

Lokallagets styre innkaller til årsmøte, som avholdes innen 15.mars hvert år. Tid og sted for årsmøtet varsles 8 uker i forveien. Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må være lokallagets styre i hende senest 4 uker før årsmøtet. Innkalling og sakspapirer sendes ut senest 3 uker før årsmøtet.

11.5

Alle medlemmer av lokallaget har stemmerett på årsmøte. Forbundsstyrets medlemmer har rett til å møte på lokallagenes årsmøter med talerett.

11.6

Årsmøtet skal behandle følgende saker:

- a) Årsberetning.
- b) Regnskap og revisjonsberetninger.
- c) Innkømne saker.
- d) Lokallagets handlingsprogram.
- e) Budsjett.
- f) Valg:
 - Leder av lokallaget
 - 2 medlemmer til lokallagets styre
 - 2 varamedlemmer til lokallagets styre
 - 3 medlemmer til valgkomité
 - Revisor
 - Delegater og varadelegater til landsmøtet

11.7

Lokallagets styre plikter å holde forbundets sentrale ledelse informert om viktige saker i lokallaget, og påse at forbundets vedtekter og vedtak følges.

11.8

Lokallagets styre bør sammenkalle til minst 1 medlemsmøte i året, i tillegg til årsmøtet.

11.9

Lokallagets styre får tildelt midler av forbundsstyret til drift av lokallaget. Lokallagets styre har ikke anledning til å skrive ut egen kontingent til medlemmene. Lokallagets styre er økonomisk ansvarlig for lokallagets drift.

§ 12 TIDSSKRIFT

12.1

Forbundet utgir tidsskrift.

12.2

Forbundsstyret bestemmer navn og retningslinjer for tidsskriftet.

§ 13 FORHOLD TIL ANDRE ORGANISASJONER

13.1

Landsmøtet fatter vedtak om tilslutning til eller utmelding av hovedsammenslutning. Slikt vedtak krever 2/3 flertall.

13.2

Forbundsstyret kan inngå avtaler med andre fagforbund om tariffmessig eller annet samarbeid.

§ 14 KONFLIKTFOND

Bibliotekarforbundet skal ha et konfliktfond. Landsmøtet fastsetter konfliktfondets størrelse. Forbundsstyret fastsetter regler for anbringelse av fondets midler og regler for bruk av fondet i konfliktsituasjoner.

§ 15 REVISJON

Forbundets regnskaper skal revideres av registrert revisor.

§ 16 VEDTEKTSENDRINGER

Vedtektsendringer vedtas av landsmøtet med 2/3 flertall. Vedtatte endringer gjøres gjeldende fra landsmøtets slutt.

§ 17 OPPLØSNING

Oppløsning av forbundet vedtas med 3/4 flertall på landsmøtet. Vedtaket er gyldig når etterfølgende uravstemning har sluttet seg til vedtaket med 3/4 av de avgitte stemmer. Vedtak om oppløsning skal inneholde bestemmelser om avhendelse av forbundets verdier.

SPALTELANGS

Medlemstall

I løpet av desember ble det registrert 29 innmeldinger i Bibliotekarforbundet. 13 av disse arbeider på Biblioteksentralen og 10 er bibliotekarstudenter ved Høgskolen i Oslo. De øvrige 6 jobber i kommunale bibliotek.

Ved årsskiftet ble medlemslistene til Bibliotekarforbundet gjennomgått. 12 tidligere studenter ble strøket på grunn av manglende innbetaling av kontingent. Det samme gjaldt 2 ikke-yrkesaktive.

Det totale medlemstall for Bibliotekarforbundet var 618 pr.5.januar 1996.

Lokallags-økonomi

Forbundsstyret i BF behandlet spørsmålet om bevilgning til lokallagene på sitt siste styremøte i fjor. I et brev forbundsstyret sendte ut i januar, gjør de rede for bevilgningene. Det heter der: "I budsjettet for 1996 er det oppført kr.100.000 til lokallagene. Dette beløpet vil kun dekke de aller nødvendigeste utgiftene. Forbundsstyret vedtok at lagene i første omgang skulle få ressurser til å avholde to styremøter og det vedtektsfestede årsmøtet." Dette er da utgangspunktet for en fordeling der lokallagene i de tre nordnorske fylkene får kr.7.000 hver, lokallagene i Trøndelag, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane får kr.5.000 hver, Bibliotekarforbundets studentlag får kr.1.000, og de øvrige 10 lokallagene får kr.3.000 hver.

Dette utgjør tilsammen kr.67.000. I brevet fra forbundsstyret heter det: "Det resterende beløpet, kr.33.000, vil bli fordelt senere, f.eks. til aktiviteter etter søknad. - Flere av lokallagene har nevnt rekruttering som en aktivitet i 1996. Dette er absolutt noe som forbundsstyret støt-

Forskerforbundet i ny drakt?

Forskerforbundet har medlemmer innen en rekke yrkesgrupper. Forbundet har i dag ca.10.000 medlemmer og består av 44 arbeidsplassforeninger og 14 landsomfattende profesjonsforeninger. De to foreningstypene bygger på ulike organisasjonsprinsipp, og dette har gjort det nødvendig for forbundet å se på endringer i måten organisasjonen er bygd opp på. Et organisasjonsutvalg leverte i fjor høst sin innstilling, og den er nå ute til høring.

Fagbibliotekarforeningen (FBF) er en av de landsomfattende foreningene i Forskerforbundet. FBFs Elisabeth Sundholm er styremedlem i Forskerforbundet. Hun har også vært medlem av organisasjonsutvalget. I FBF-nytt nr.4/95 redegjør hun for utvalgsinnstillinga. Hun skriver bl.a.: "Etter utvalgets mening er nåværende organisasjonsstruktur av Forskerforbundet lite hensiktsmessig i dag. Dette har bl.a. sammenheng med at Forskerforbundet nå har flere foreninger på samme arbeidsplass en lang rekke steder. I og med at det er Forskerforbundet som sådan som har alle rettigheter etter lov- og avtaleverk, må foreningene likevel opptre som en organisasjon lokalt. Forekomsten av flere foreninger kan føre til koordineringsproblemer, dobbeltarbeid, usikkerhet om rekrutteringsansvaret og et unødvendig stort forbruk av tillitsvalgte. Utvalget konkluderer med at det er behov for å endre dagens organisering av Forskerforbundet. Dette kan enten gjøres gjennom reformer innenfor dagens forbundsmodell eller ved å forlate denne til fordel for en tjenestemannsmodell

der det enkelte medlem blir direkte tilsluttet Forskerforbundet." Den siste modellen blir presisert slik: "Ved en tjenestemannsmodell har man ikke medlemsforeninger som organisatoriske enheter, men lokallag på den enkelte arbeidsplass."

"Et enstemmig utvalg anbefaler at Forskerforbundets fremtidige organisasjonsstruktur bør baseres på tjenestemannsmodellen", skriver Sundholm videre. Hun påpeker at det blir liten forskjell for dagens medlemsforeninger, når disse skal gå over til å bli lokallag. "Tjenestemannsmodellen vil imidlertid få større konsekvenser for det profesjonsarbeidet som drives i flere landsomfattende foreninger. For å ivareta disse interessene i fremtiden foreslår utvalget at det etableres egne profesjonsutvalg for lærerutdanning, ingeniørutdanning, administrasjon, bibliotekfag og for museer."

Det er klart at innstillingen angår FBF i særlig sterk grad. I FBF-nytt nr.5/95 har FBFs leder Hilde Trygstad en mer problemorientert fremstilling av innstillingen, og skriver bl.a.: "I helt rendyrket form forutsetter dette at alle nåværende primærforeninger i Forskerforbundet nedlegges." Av FBF-nytt nr.1/96 går det fram at denne saken skal opp på FBFs årsmøte 19.februar.

Innstillingen har altså vært ute på høring nå, og kommer til behandling på representantskapsmøtet i oktober i år. Representantskapet er øverste organ i Forskerforbundet.

RED ■

Årsmøte i Oslo

Oslo lokallag avholder sitt årsmøte mandag 11.mars kl.19.30 på Håndverkeren møtesenter, Rosenkrantzgate 7.

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må være lokallagsstyret i hende senest 17.februar.

Styret.

Bibliotekar eller Kybertekar?

AMERIKABREV

Thomas Brevik

Her i USA har debatten om navn tatt en ny vending. Tidligere har bibliotekarer diskutert om bibliotekets brukere skulle kalles kunder, klienter eller brukere. Så kom debatten om bruken av referansebegrepet. Mange bibliotekarer vil heller kalle referanseskranken for informasjons-skranke, referansebibliotekar for veiledningsbibliotekar osv.

Det siste skudd på navnedebattret er debatten om bruken av Cybrarian, eller Kybertekar som vi ville si hjemme i Norge. Cybrarian er en sammenslåing av Cybernetic (som skulle bety alt som har med datamaskiner å gjøre) og Librarian, som jo er det gode gamle navnet for bibliotekar. Det nye navnet skulle symbolisere overgangen til det elektroniske bibliotek og vise hvor aktive bibliotekarer er på Internett og i bruken av datamaskiner generelt.

Noen klare fronter synes det ikke å være i denne debatten. Noen av de ivrigste Internettfrelste bibliotekarene tviholder på «Librarian». Uttrykket «Cybrarian» har vært i spøkefull bruk blant Internettorienterte bibliotekarer i flere år, men de fleste av disse har holdt fast på det tradisjonelle «Librarian» når de skal beskrive seg i utad eller i mer seriøse sammenhenger. De mener at den grunnleggende bibliotekarjobben ikke har forandret seg. Fortsatt er bibliotekarenes oppgave først og fremst å hente inn, organisere og gjøre tilgjengelig informasjon, uansett format og informasjonskanal. På den andre siden står de som sier vi må følge med i tiden. Navneskiftet vil vise at vi er klar over hvor viktig informasjonsteknologien er for samfunnet, og vi står på for å definere vår rolle i utviklingen av framtidens Globale Informasjon Infrastruktur.

Er det noen vits i en slik debatt? På overflaten virker den tåpelig og «gimmick»-orientert. Det som er interessant er innholdet i debatten, som går mer på å finne en definisjon av bibliotekarrollen som inkluderer nye informasjonsformat og kanaler. Dette er en frisk debatt som analyserer både bibliotekarens og informasjonsteknologiens rolle i samfunnet og forsøker å finne en syntese hvor bibliotekarene kan definere seg inn i en framtidig rolle som er minst like viktig for samfunnet som dagens bokorienterte bibliotekarer.

Hjemme i Norge regner jeg ikke med at uttrykket Kybertekar, den norske versjonen av Cybrarian, kommer til å slå an. Jon Bing gjorde bibliotekarstanden en stor tjeneste med ungdomsbokserien om stjerneskippet Alexandria. Bing har skrevet en science fiction serie hvor bibliotekarer og bibliotek spiller en sentral rolle i positiv samfunnsutvikling. Slik har han vært med å sementere bibliotek og bibliotekar som begrep med en viktig og positiv framtid. I tillegg er det vel ikke mange bibliotekarer i Norge som føler like stort behov for å være «with it» som sine amerikanske kolleger.

Behovet for en debatt om bibliotekarrollens framtid er det vel alltid behov for, ikke bare sett i sammenheng med informasjonsteknologi. Og det blir jo også ropt på slike debatter med jevne mellomrom. Det viktige blir å holde fast både på fortid og framtid. Jeg føler ofte at de hissigeste framtidsprofetene lett blir historieløse i sin higen etter det virtuelle bibliotek og det papirløse samfunn.

Thomas Brevik.
School of Library and Information
Science,
502 M.I. King Library South,
University of Kentucky, Lexington,
KY 40506. USA
e-post: ttbrev0@pop.uky.edu
(Det siste tegnet før @ er tallet null.)

SPALTELANGS

ter. Vi vil på vårt neste styremøte behandle denne viktige saken (hvordan, hvem, økonomi o.l.) og kommer derfor tilbake til dette.”

Forbundsstyrets møteplan

På sitt siste styremøte i fjor vedtok forbundsstyret en møteplan for 1996. Det er planlagt styremøter slik:

22.februar
25.april
17.juni
26.august
18.november

Vårens lønnsoppgjør

Forbundsstyret har diskutert hvilke krav og prioriteringer som skulle fremmes til hovedtariffoppgjøret pr.1.5 1996. Styret står på at grunnløna for bibliotekarer må opp, og prioriterer derfor sentrale justeringer. I tillegg vil styret over på en lengre stige for dem som ikke ønsker en alternativ karrierestige. Konkret har styret prioritert sentrale justeringer foran lokale forhandlinger.

Lønnsoffensiven er i gang

I lengre tid er den lønnspolitiske offensiven forberedt fra AF sin side. Fram til 8.desember i fjor ble det opprettet fylkeskontaktgrupper innen AF over hele landet. BF-representanter har spilt en aktiv rolle, og det er høstet erfaring med å synliggjøre bibliotekarer overfor de andre profesjonene i AF.

SPALTELANGS

AFs fylkeskontaktgrupper får ansvaret for å formidle budskapet i lønns-offensiven ut til lokale målgrupper, gjerne de som er utenfor AF-systemet. Dersom AF skal få gjennomslag for en annen lønnsutvikling i offentlig sektor, er det viktig å få fram opinionsdannere både sentralt og lokalt.

Per Kristian Sundnes, forhandlingsleder på kommunal sektor, understreker betydningen av aktive, lokale tillitsvalgte.

- De lokale tillitsvalgte blir svært viktige for å få lønns-offensiven til å gå framover. Under konflikten i fjor fikk vi demonstrert hvor viktig deres drivkraft og entusiasme er, sier han til Bibliotekaren.

Budapest

Forbundsstyret har fått søknad fra bibliotekarstudenter ved Høgskolen i Oslo, om støtte til deltagelse på bibliotekkonferanse i Budapest i januar 1996. Styret støttet studentene med kr.1.000 og forventer artikkel i Bibliotekaren om konferansen

Seks skritt... i riktig retning?

Dette er tittelen på et av fagseminarene man kan delta på under bibliotekmøtet i Lillehammer i mars. Det er Fagbibliotekarforeningen i Forskerforbundet som arrangerer dette seminaret, som har undertittelen "Personlig og profesjonell utvikling i arbeidslivet". Seminaret går på Lillehammer Hotel på fredag 22.mars kl.11.00 - 13.00.

Det 65. norske bibliotekmøtet har ellers en rekke forskjellige kurs, seminar og utstillinger. Foruten lands-

SPALTELANGS

Danske BF med eget IT-prosjekt..

Vår danske søsterorganisasjon er i gang med et IT-prosjekt som skal løpe fram til desember 1996. Målet er i store trekk å markere og profilere bibliotekarene, bibliotekene og BF i det informasjonsteknologiske samfunn. Prosjektet finansieres over Bibliotekarforbundets aksjonsfond, som tidligere var øremerket til streikestøtte!

IT-prosjektet er et ledd i oppbyggingen av det de danske bibliotekarene kaller den "informationsteknologiske beredskab i Bibliotekarforbundet - sentralt som decentralt". I årets første "Bibliotekpressen", som bladet til det danske BF heter, presenterer prosjektleder Jakob Burkard hvordan dette skal legges opp. Aktivitetene som skal springe ut av prosjektet er satt opp i seks punkter:

- At Bibliotekarforbundet kobles til Internettet, med mulighet for å sende elektronisk post, bruke WWW og benytte de andre elektroniske tjenestene som finnes på det globale elektroniske nettverket.

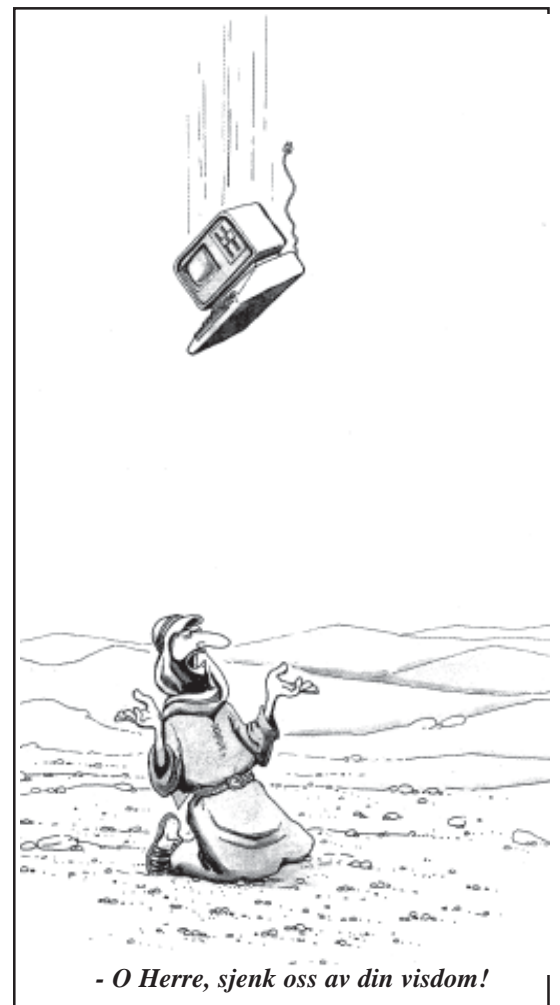
- Å lage Bibliotekarforbundets egen hjemmeside og World Wide Web informasjonssystem, hvor medlemmene og andre interesserte kan få opplysninger om lønn og ansettelsesforhold, utdannings- og kursvirksomhet, stilinger, m.m.

- Å opprette og drive elektroniske konferanser, hvor bibliotekarer og andre i informasjonsbransjen kan utveksle erfaringer, diskutere og søke bistand til løsning av problemer.

- At alle i BF skal kunne nåes med elektronisk post, slik at medlemmene f.eks. kan kontakte BFs faglige sekretærer elektronisk over Internett.

- Å sette i gang workshops og interessegrupper rundt omkring i Danmark, som kan virke som dynamoer for resten av biblioteksektoren og dens vei mot IT-samfunnet.

Forts. s. 18

- O Herre, sjenk oss av din visdom!

Dokumentasjonsvitenskap er i gang

Ingeborg Motzfeldt
Hovedbibliotekar, Høgskolen i Tromsø

Niels Windfeld Lund tar seg av undervisningen, med hjelp av engasjerte timeerere, bl.a. fra Bergen.

Universitetet planlegger på sikt å etablere såvel hovedfagsstudium som doktorgrad i dokumentasjonsvitenskap.

Det andre "benet" i den planlagte bibliotekarutdanningen i Tromsø er ennå ikke kommet fullt så langt. Et forslag til studieplan for bibliotekkunnskap grunnfag ved Høgskolen i Tromsø har vært ute på høring, bl.a. til Høgskolen i Oslo/JBI, til Statens bibliotektilsyn og til Riksbibliotek-tjenesten. Planen skal så behandles i høgskolens styre, forhåpentlig i februar, deretter må den godkjennes av KUF.

I en situasjon hvor høgskolenes økonomi mildest talt må karakteriseres som anstrengt, er det også et spørsmål om ressurser for å kunne opprette et helt nytt fag ved Høgskolen i Tromsø. Styret har tidligere vedtatt at bibliotekkunnskap har høyeste prioritet, så vi får bare håpe! Imidlertid kan man neppe regne med oppstart her før tidligst i 1997.

Ved Høgskolen i Nesna er det også utarbeidet forslag til et nytt fag - et grunnfag i samlingsutvikling. Deres ønske er å koble dette til Tromsø-planene. Dette forslaget skal etterhvert ut på høring, og må vel ellers gjennom den samme prosessen som grunnfaget ved Høgskolen i Tromsø. I motsetning til universitetene kan nemlig ikke høgskolene starte nye grunnfagstilbud uten at departementet først har godkjent det.

Mandag 15. januar startet dokumentasjonsvitenskap grunnfag ved Universitetet i Tromsø, og det som forhåpentlig skal utvikle seg til en bibliotekarutdanning i Nord-Norge er dermed i gang. Foruten ca 25 studenter, var også tidligere rektor Ole D. Mjøs og ny rektor Tove Bull tilstede ved åpningen, i tillegg til bl.a. fylkesbiblioteksjefen (iflg. bladet Tromsø med "tårer i øynene").

De nye studentene kommer fra hele landet, men flest fra Nord-Norge. En av dem, en 19-åring fra Bodø, uttaler til bladet Tromsø:

"Utdanningen her i Tromsø er langt mer fleksibel enn i Oslo. Jeg trives med jobbing i bibliotek, men med denne utdanningen har jeg muligheter til andre jobber også."

Foreløpig er det ikke ansatt fast vitenskapelig personale til dette faget - ansettelsesprosessen ved universiteter kan som kjent være temmelig langdryg. Prosjektleder

SPALTELANGS

møtet i Norsk Bibliotekforening på lørdag 23.mars. BFs medlemmer er kollektivt tilsluttet NBF fra 1.1.96, så alle har anledning til å delta på landsmøtet.

Info-studium i gang i Trondheim

En studieretning for informasjonsforvaltning (IF) er nå en realitet ved Universitetet i Trondheim. De to første fagene, Bibliotekorientert informatikk og Informasjonsgjenfinning, er forelest i for første gang høsten 1995. I følge professor Ingeborg T. Sølvberg ved Universitetet i Trondheim, markerer dette en viktig milepæl for norske bibliotek- og informasjonsforvaltningsmiljøer.

Professor Sølvberg sier videre at ved valg av fokus for det nye studiet, har det vært en føring å utnytte den teknologiske profilen ved Universitetet i Trondheim. Universitetet har sterke fagmiljø for informatikk og telematikk, det har universitetsbibliotek med høy kompetanse på bruk av ny teknologi i innhenting og distribusjon av informasjon, og det har styrke og lang erfaring innen "digitaliserte bibliotek".

Årsmøte i FBF

19.februar skal FBF avholde årsmøte i Folkets Hus i Oslo. FBF-nytt nr.1/96 er viet årsmøtesakene, med gjennomgang av virksomheten i året som har gått. Streiken har selvsagt stått sentralt, ettersom 150 av AFs medlemmer ved Universitetet i Oslo ble tatt ut i første fase av streiken. - Men før årsmøtesakene skal informasjonssjef Jan Glendrange fra Forskerforbundet orientere om de foreslåtte endringene i forbundets organisering.

Larvik kommune

Barnebibliotekar

Larvik kommune har ca 39 000 innbyggere og ligger sør i Vestfold fylke. Hovedbiblioteket ligger sentralt i Larvik by, med et utlån på ca 300 000 bøker årlig og et besøkstall på ca 3000 pr. uke. Barneavdelingen, som består av 2,5 årsverk, arbeider aktivt og utadvent mot skoler, barnehager og andre som har med barn og unge å gjøre.

Vi søker en person som liker å jobbe med barn og unge og som er villig til å gå utradisjonelle veier. Arbeidsoppgavene vil i første omgang være klasseundervisning, eventyrtimer, ekstern presentasjon av barneavdelingens tilbud, og ellers vanlig bibliotekararbeid i samarbeid med ledende barnebibliotekar.

Stillingen er plassert i st.kode. 7026, LK 5.1, ltr. 15-21. Det må påregnes kvelds- og lørdagsvakter etter oppsatt plan.

Det kreves eksamen fra Høgskolen i Oslo, avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag, men studenter som tar avsluttende eksamen våren 1996 kan også søke. Opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til Larvik bibliotek, tlf. 33 18 63 01, ved Mariane Karlsen eller Åsta Hagen. Søknad vedlagt kopier av vitnemål og attester sendes Larvik bibliotek, postboks 2001 Stubberød, 3255 Larvik innen 04.03.96.

For stillingen gjelder:

Tilsetning på vanlige kommunale vilkår innenfor rammen av gjeldende lovverk, hovedtariffavtale og arbeidsreglement, herunder medlemskap i KLP (for de fleste stillinger). Vennligst oppgi når det er mulig å tiltre.

Nordre Land kommune

Nordre Land kommune har i overkant av 7000 innbyggere og ligger sentralt i Oppland fylke ca. 14 mil fra Oslo. Kommunesenteret er Dokka, hvor kommuneadministrasjonen har moderne og trivelige lokaler. Kommunen har et godt utbygd skoleverk og en stor videregående skole. Det er også flere barnehager i kommunen. Ellers har vi et rikt forenings- og organisasjonsliv og gode muligheter for friluftsliv med lett tilgjengelighet til fjell og innsjø.

Biblioteksjef

Ved Nordre Land folkebibliotek er det ledig 1/1 fast stilling som biblioteksjef.

Nordre Land folkebibliotek består av et hovedbibliotek på Dokka (kommunehuset) og en avdeling i Torpa (kombinasjonsbibliotek ved Torpa barne- og ungdomsskole). Bemanningen er til sammen 2,8 stillinger (inkl. biblioteksjefstillingen).

Bibliotekforvaltningen i Nordre Land er inne i en interessant og utfordrende utvikling. Statens bibliotektilsyn har godkjent prosjektet "Bibliotekutvikling og ungdom i arbeid". Prosjektet gjennomføres i perioden 01.01.95 - 31.12.97. Biblioteksjefen er ansvarlig for prosjektarbeidet og samtidig leder av kommunens bibliotekforvaltning. Biblioteket er organisert under sektor for oppvekst, familie og kultur, og biblioteksjefen inngår i kommunens kulturteam.

Vi søker en person med eksamen fra Statens bibliotek- og informasjonshøgskole, eller tilsvarende godkjent utdanning. Søker bør være utadvent, kreativ, ha tiltakslust og evne/vilje til å samarbeide med ulike brukergrupper og den øvrige kommuneadministrasjonen. Det er ønskelig med ledererfaring, men nyutdannede oppfordres også til å søke. Kjennskap til EDB er ønskelig.

Stillingen er i prosjektperioden plassert i l.tr. 31. Lønnplasseringen vil bli vurdert på nytt så snart prosjektperioden er avsluttet og evaluert.

For stillingen gjelder ellers vanlige tilsetningsvilkår som fremgår av gjeldende lover, reglement og tariffavtaler, bl.a. pliktig medlemskap i KLP og 6 måneders prøvetid. Flytteutgifter dekkes i h.t. reglement, og kommunen vil være behjelpelig med å skaffe bolig.

Nærmere opplysninger om stillingen gis ved kulturkonsulent Svein Ladehaug, tlf. 61 11 40 00. Søknad vedlagt kopi av attester og vitnemål sendes: Nordre Land kommune, Personalavdelingen, 2870 Dokka, innen 20. februar 1996.

Hornindal kommune

Hornindal kommune lengst mot nordaust i Sogn og Fjordane har vel 1200 innbyggjarar. Hornindal er kjend som ein kulturkommune, særleg innan folkemusikk-, husflid og kunsthåndverkstradisjonar. Det er fine forhold for aktivt idretts- og friluftsliv i bygda. Her er moderne fridrettsanlegg/stadionanlegg og tur- og lysløyper både til vinter- og sommarbruk. Kommunikasjonane er gode og reiseavstand til t.d. vidaregåande skular ca ½ time og til høøgskulane i Volda og Sogndal 2-3 timar.

Ledig stilling som biblioteksjef/kultursekretær

Hornindal kommune innbyr med dette til å søkje på ny og interessant kombinasjonsstilling innan kultursektoren.

Biblioteksjefen vår gjennom mange år går av med pensjon, og denne stillinga (40%) vil bli eine delen av den nye stillinga. Den andre delen tenkjer vi oss skal omfatte kulturarbeid i vid forstand, men med særleg vekt på informasjon og service. Sist sommar tok kommunen i bruk nytt administrasjonsbygg med biblioteklokale under same tak, og med stor grad av sambruk av fellestenester, så som post, sentralbord, EDB, informasjon, publikumsservice osv. F.t. har vi på gang eit prosjekt om utvikling av informasjonstenestene i Hornindal, der m.a. bibliotektenesta på fylkesplan og Vestlandsforskning er med.

Vi ynskjer å tilsetje ein person med bibliotekfaglege kvalifikasjonar (krav om bibliotekhøgskule eller tilsvarende utdanning), interesse for kulturarbeid og kulturbasert næringsutvikling.

Dersom vi ikkje får søkjarar med bibliotekutdanning, kan andre søkjarar med relevant bakgrunn vurderast for mellombels tilsetjing, dersom dispensasjon vert gjeve, jfr. forskrift av 5. januar 1987 med heimel i lov av 20. des. 1985 nr. 108 om folkebibliotek, §5.

Stillinga er f.t. 90% av heil stilling, men det vert arbeidd for å få auka stillinga til heil stilling.

Stillinga er fagleg underlagt tiltaks- og kultursjefen.

Biblioteksjefdelen av stillinga er plassert i stillingskode 7439, lr. 26.1, ltr. 25. Den andre delen av stillinga er plassert i st.kode 6863 - sekretær lr. 4.

For stillinga gjeld elles:

- Tilsetjing skjer etter gjeldande lover, avtaler og reglement.
- Den som vert tilsett må rette seg etter dei endringar av arbeidsområde og organisasjonsmessig plassering som kan bli aktuelle etter kvart som kommunen utviklar seg, jfr. særleg den administrative omorganiseringa som no er i slutfasen, og utbygginga av informasjonstenesta ovanfor.
- Medlemsskap i kommunal pensjonsordning med 2% innskot av brutto lønn.
- Dekking av flytteutgifter etter kommunale reglar.
- Kommunen hjelper til med å skaffe husvære.

Nærare opplysningar om stillinga i telefon 57 87 94 07, tiltaks- og kultursjef eller rådmann.

Søknad med rettkjende kopiar av vitnemål og attestar kan sendast til Hornindal kommune, formannskapskontoret, 6790 Hornindal innan 1. mars 1996.

... forts. fra s. 14.

- Å gi arbeidsløse bibliotekarer mulighet for å gjøre sine egne erfaringer på Internettet. Det skjer ved at BF går inn og oppretter forbindelser de pågjeldende steder i sammenheng med en workshop.

Det danske Bibliotekarforbundet setter i gang med disse tiltakene for å framheve bibliotekenes framtidige rolle i informasjonssamfunnet og for å gjøre oppmerksom på den kompetanse som bibliotekarene sitter inne med når det gjelder håndtering av informasjon, sier Jakob Burkard.

... og et eget etterutdanningsprosjekt

I tillegg til IT-prosjektet, setter BF i gang med et etterutdanningsprosjekt. Også dette finansieres med midler fra aksjonsfondet. Hensikten med dette prosjektet er å identifisere kvalifikasjons- og kompetansekravene til morgendagens bibliotekarer, definere etterutdanningsbehovene, kartlegge hvem som tilbyr etterutdanning og å utvikle kurs o.l. til BF's medlemmer.

For øyeblikket foregår utviklingen av kursinnholdet omkring følgende konsepter:

- Korte kurs som settes målrettet inn der skoen trykker akkurat nå.
- Korte kurs med inspirerende innput i forhold til de nye utfordringene.
- Lengre etterutdanningstilbud i form av fjernundervisning.
- Lengre etterutdanningstilbud i form av jobbotasjon, der arbeidsledige vikarierer for fast ansatte som er på kurs.

Dessuten peker etterutdanningsprosjektets leder Jens-Peter Wehlitz på at den nye teknologien som IT-prosjektet tilfører BF, kan anvendes som forum for grupper av medlemmer som har behov for en faglig dialog.

RED ■

Nordisk boligbytte i sommerferien 1996

Har du lyst til å ha sommerferie i et annet nordisk land? Da kan du som medlem av Bibliotekarforbundet få satt inn en gratis annonse om boligbytte i et eller flere av de nedenstående nordiske bibliotekblad. Det er en forutsetning for å delta i gratisformidlingen at de respektive boligene (hus, leilighet eller hytte) kun skal byttes mot annen bolig. Utleie ligger utenfor denne ordningen. Når annonsen er tatt inn i de bladene man ønsker, er det deretter opp til leseren selv å foreta all videre kontakt.

Annonsens form og innhold

Annonsen skal innledes med lokaliteten hvor den tilbudte boligen befinner seg (eksempelvis Bergen, Norge), og avsluttes med opplysning om navn, kontaktadresse og evt. telefonnummer. Utover dette må annonsen inneholde maksimalt 25 ord til beskrivelse av boligen som blir tilbudt, ønskene til bytteboligen, den foretrukne bytteperiode osv. Annonsen, som skal være maskinskrevet, sendes til de bladene som dekker det området man er interessert i. Annonsen gjengis på det språk den er skrevet på.

Følgende blad deltar i ordningen:

Bibliotekspresen

Lindevangs Allé 2
2000 Frederiksberg
Danmark

Kirjastolehti

Kansakoulukatu 10 A 19
00 100 Helsinki
Finland

Bibliotekaren

Lakkegt. 21
0187 Oslo
Norge

DIK-forum

Box 760
131 24 Nacka
Sverige

BIBLIOTEKARFORBUNDET INNMELDINGS-SKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	_____	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
_____	_____	_____	_____
Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐	_____	_____
Ikke yrkesaktiv	☐	_____	_____
Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	_____	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
_____	_____	_____	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
_____	_____	_____	_____
Forsikringer			
Innbo Ja / Nei	_____	Grunnfors. Ja / Nei	_____
Virkning fra (måned:)	_____	Virkning fra (måned):	_____
_____	_____	_____	_____
Dato	_____	Signatur	_____
_____	_____	_____	_____
Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo			

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo

B